

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

᠔

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

פני פרץ בהם יהוה : כג ויאמר משה אל-
 יהוה לא יוכל העם לעלות אל-הר סיני כי
 אתה העדתה לנו לאמר הגבל את-ההר
 וקדשתו : כד ויאמר אליו יהוה לד-רד
 ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם
 אל-יהרסו לעלות אל-יהוה פני פרץ-בם :
 כה וירד משה אל-העם ויאמר אלהם :
כ ס א וידבר אלהים את כל הדברים
 האלה לאמר : ס ב אנכי יהוה אלהיך
 אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים :
 ג לא-יהיה לך אלהים אחרים עלי-פני :
 ד לא-תעשה-לה פסל וכל-תמונה
 אשר בשמים ממצל ואשר בארץ מתחת
 ואשר במים מתחת לארץ : ה לא-
 תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה
 ק אל-היך אל קנאפקד עון אבת על-בנים

דילמא יקטול בהון יי : כג ואמר משה
 קדם יי לא יוכל עמא למוסק לטורא דסיני
 אורי את אסיהדת בנא למימר תחיס ית-
 טורא וקד שתי : כד ואמר ליה יי אנכי-
 חור ותיסק את ואהרן עמך וכהניא
 ועמא לא יפגורו למוסק קדם יי דילמא-
 יקטול בהון : כה ונחת משה לעמא
 ואמר להון : א ומליל יי ית כל-פתגמא
 האילין למימר : ב אנא יי אלהך
 דאפיקתך מארעא דמצרים מבית עבדותא :
 ג לא יהוי לך אלהא אחרן בר מיני :
 ד לא תעביד לך צילם וכל-דמות ד
 בשמא מלעלא ודי בארעא מלרע ודי-
 במינא מלרע לארעא : ה לא תסגוד להון
 ולא תפלחינון ארי אנא יי אלהך אל קנא
 מסער חובי אבתך על-בניך מקדון ער-

על רשי דר

לתיאכ על עמדן : פני פרץ : לשון פרצה והרג בהם ויעשה בהם פרכה : (כג) לא יוכל העם - אינו צריך להעיד בהם שהיו
 אותרים ועומדין הם היום שלשה ימים ולא יוכלו לעלות שאין להם רשות : (כד) לך רד - (מכילהא) והינד בהם שנית שמורין את
 האדם קודם מעשה וחורין וחורין אותו כשעת מעשה : ועליוה אתה ואהרן עמך והכהנים - יכול חף הם עמך ת"ל ועלית אתה - חמור
 מעתה אתה מחויב לעמך ואהרן מחויב לעמנו והם מחויב לעמם משה נכנס יותר ואהרן יותר מן הכהנים - והעם כל עיקר אל
 יהרום את מלכם לעלות אל ה' : פני פרץ בם - אי"פ שהוא נקוד לחטף קחן חינו זו מנורתו כך דרך כל תוכה שנקודתה מלאמים כשהיא באה
 בעוקף משתנה הנקוד לחטף קחן (ע) : (כה) ויאמר אלהים - התראה : (א) וידבר אלהים - אין אלהים אלא דין
 לפי שיש פרשיות בתורה שאם ישאן אדם ונקבל סכר וחס לאו חינו מקבל עליהם מורענות (מכילהא) יכול חף עשרת הדברות כן ת"ל וידבר
 אלהים דין ליכריע : את כל הדברים האלה - מלמד שאומר הקב"ה עשרת הדברות כדיבור אחד תהי' ש"ל לאדם לומר כן - ח"כ כה"ת
 עוד חכמי ולא יהי לך מחור ופי' על כל דבור ודבור בסמי עמנו - (קושיית ח"כ כו"פ) לפי' זה שזוכה מאלת כל הדברים האלה שגם שאר עשר
 דברות כולם אחר הקב"ה בדבור אחד - ח"כ כה"ת ח"כ חכמי וכו' רצה לומר מה בא להודיענו כונה מפרט לשון כל דברות אלו נושאם מדהוינאם
 פלשון זה שהמשמעות דווקא אלו שנים בפרט אפי' הגבורה יאלו והלא לפי' כולם כמזהם הקב"ה בכבודו וכעמנו דברים - ותיירך מחור ופי' וכל
 ור"ל כאותה החזרה לא החזיר ללמד על הכלל יאל אלא על הפרט אלו' דברות ראשונות ביחוד ודוק : לאמר - מלמד שהיו עומדין על כן
 וכל לאלו (מכילהא) : (כ) אשר הוצאתיך מארץ מצרים - כדלי היא האנשה שתהיו חסועבדים לי (מכילהא) ד"ל
 לפי שנגלה בים כגבור מלחמה ונגלה כחן כוקן מלא רחמים שנאמר (שמות כד) ותחת רגליו כמעשה לכבת הסמיר זו היתה לפניו כשעת
 השיעבוד וכעצם השעים משגג אלו הוחיל ואני נשתנה כמרחות אל תאמרו שתי רשויות הם חכמי אשר הוצאתיך ממצרים ועל הים - ד"ל לפי שהיו
 שומעין קולות הרבה שנאמר את הקולות קולות באים ווד' רוחות ונון השמים ונון הארץ אלת אעוררו רשויות סרכב הן ולזה חזר לשון יחיד חלוק
 ליתן פתחון פה למשה ללמד בני ישראל כמעשה העגל וזה שאמר למשה ה' יחיה חפץ בעמך לא להם צוית לא יהיה לכם אלהים אחרים אלא לי לבד
 מבית עבדים - חכית כרעה שהייתם עבדים לו או חינו אומר אלה חכית עבדים שהיו עבדים לעבדים ת"ל ויפדך חכית עבדים מיד פרה עול
 מצרים חמור ויעתה עבדים לזולך היו ולא עבדים לעבדים : (ג) לא יהיה לך - למה נאמר לפי שנאמר לא תעשה לך חין לי אלא שלא
 יעשה

על רשי דר

על רשי דר

ייתקדשו דלקא וקטול בהון : כג ואמר משה קדש יי לא יכלו עמא למיסק לטורא דסעו ארום אנת
צטהדת בנא למימר קתים ית טורא וקדשוהי : כד ואמר ליה יי אעל חות ומיסק אנת ואחרו עמד וקבוצ

ירושלמי

ונחת משה מן טורא לעמא ואמר להון קריבו וקבילו
עשרתי דיקבוצ :

ובליל מימרא ביי כל שבת דיקבוצ האילין למימר :

א וטליל יי ית כל דיקבוצ האילין למימר :

ב דיקבוצ קרבאא בד הנה גפיק מן פום קודשא יהו

שמיא מברך הי ביקון והי בברקון והי בשלהובין דגיר למפד דגיר מן זמניה ולמפד דאישא מן שקמאליה פרת ושנים

באמיר שמיא ותר ומתחמי על משירתהון דישראל ותר ומתחמק על לוחי קיימא דהון יתיבין כפף ביי דמשרה

ומתחמק דהון מן פטר לסטר רבון צונח ואמר עבמי בני ישראל אגא הוא אלהכון די פרקית ואפיקית ומכון פריקין מן

ארעא דמירא מן בית שיעבוד עבדיא : ג דיקבוצ הגינא בד הנה גפיק מן פום קודשא יהו שמיא מברך הי ביקון

והי בברקון והי בשלהובין דגיר למפד דגיר מן זמניה ולמפד דאישא מן שקמאליה פרת ושנים באמיר שמיא ותר

ומתחמי על משירתהון דישראל ותר ומתחמק על לוחי קיימא ומתחמק דהון מן פטר לסטר רבון הנה צונח ואמר

עמי בית ישראל לא יהו לה אלקא איתבו בר מיני : ד לא תעבדון לכוון צלם וצורה וכל דמיו דבשמיא מלעיל

ודי וגוי : ה לא תסגדון להון ולא תפלחון קמיהון ארום אגא יי אלהכון אלה קנאן ופירען ומתברע בקיימא

מדבר

רשי

יעשה העשוי ככה מנין שלא יקיים לך (מכילהא) : אהים אחרים : שאינן אלוהות אלא אחרים יעזאזל אהים עליהם (מכילהא) :
ולא יתכן לפרש אלהים אחרים וזלתי אנכי כלפי ויעלה לקרוא זס אלוהות חלו : ד"א אלהים אחרים מהם אחרים לעובדיהם נועקים אליהם
ואינן עובדים אותם ודומים כאלוהיה אחר שאינן מכירים ונעולם : על פני : כל זונות שאינן קיים שלא תאמר לא כנסו על אלה איתו
דוד (מכילהא) : (ד) פסל : על שם שפסל : כל תמונה : תמונת כל דבר אשר סמנים (ה) אל קנא : (מכילהא)
מקנא

באר רחובות דקדוקי רשי

כפתח על כורח לזון פצל הוא וכנ"ל : (יג) רבה לומר מן הדין היו לוכדס ופרוץ הרי"ג בחולם (ונקרא אלל
הש"י ואלאום) רק : בעבור דכחן מלת יפרן ונוקף ונסיך בחורף הקו הנקרא נוקף לולת כס כזה יפרן קם ואס כן שתיים
כתיבה חלה חשיבה ונקרא מלת יפכך כחשיפת כעבור העשם שקורין (טרלפק) מהוסס כמלת כס וכיון סכן
הולך המקרא לשנות

רשב"ם

במיוחדתן : (כג) ויאמר ושה אל ה' לא יוכל העם וגווער הכפרס שכן אמר ושה כסר אמרת לנו זה שלשה ימים והגבלת את החר
הסמורו לכם עלות כהר ולמה אתה זיך לומר לי עכשיו פעם שנייה טעות הוא כידו מהרו מורדים לאדם בשעת מעשה אף לאחר
שוורוכו קודם נעשה שם ירום לאדם פעם שנייה בשעת מעשה לומר עתה הגיע הזמן לעשות מה שאמרת : ועוד פסוק שלי סמור
ואמר לו לך רד וזה כל לדג אלא כך אמר ושה להב"ה דרך שחילה וכך שלל לו אחרון שלסוס אמרת לי שלל יוכל העם לעלות אל
הר סיני כשזאת את העם על ידי הגבלה אמרת לי הסמורו לכם עלות כהר ועכשיו אתה אמרת לי פן ירסו אל ה' שחא אתה
עוסיף שאשילו להתקרב ויעט כדי לרסכל ולראות אשילו רחוק מן הכר אביר : והשיב לו פק"ה לך רד ועלית אתה ואחרן עמך :
והכניס והעם אל ירסו אל ה' לעלות וגם עתה לא אמרתי להמות כלל עלי לא אמרתי לך : (כה) ויאמר אליהם וזאת הנבלה
עכשיו : (ג) לא יהיה לך וגו' : שאי לכדי הולאמך : (ה) לנגלו אם הכניס שאי : יעשה

מכלל יופי

ב (ג) (על פני) : בעוד ופסורה פנה כמו אענבה כמי
שאני קיים וקוא והעשם להכנס מי ויס חמריים
לעורסאו יהיה פירושו לפני עלפני ויאמר הם על פני והם
ואשילו כסתר לפני הוה המלאכים כמו שתרגום אלקים
ופירוש יאמר כשרשו :
ופני לא יראו וקדמי לא יתחון (ה) (ולא חונכדם) : הוה
עלה הפלים הירחא "העונות" ראוי העין כפתח כמו וצברך
לפני חזון כל החרך : ארז מצרים
סמות יד לא מצוברג דכריסוי ויעבדן
32 לב ()

על-שלישים ועל-דבעים לשנאי : ז ועשה
 חסד לאלפים לאהבי ולשנתי מוצתי :
 מצוה ל ס ז לא תשא את-שם-יהוה אלהיך
 לשווא כי לא ינקה יהוה את אשר-ישא
 את-שמו לשווא : פ
 מצוה לא ח זכור את-יום השבת לקדשו :
 ט ששת ימים תעבד ועשית כל-
 ח מלאכתך : י ויום השביעי שבת ליהוה
 מצוה לב אלהיך לא-תעשה קד-מלאכה אתה
 ובנך ובתך עבדך ואמתיך ובחמורך ובהמה
 אשר בשערך : יא כי ששת-ימים עשה
 יהוה את-השמים ואת-הארץ את הים
 ואת-קד-אשר-בם ונח ביום השביעי
 על-כן ברך יהוה את-יום השבת וקדשהו :
 מצוה טו יב כבוד את-אביך ואת-אמך
 למען יארכו ימך על האדמה אשר-
 מצוה לו יתן לך : ס יג לא תרצח :

דר-תלתי ועל-קר רביעי לשנאי בר-
 משלמין בניא למחשי בתר-אבהרתהון :
 ו ועבד שיבו לאלפי דרין לרחמי ולנשרי
 פיקודי : ז לא תימי בשמא-דיי אלהך
 למננה ארי לא יזבי יי ית דיימי בשמיה
 לשיקרא : ח הוי דכיר ית יומא דשבתא
 לקדשותיה : ט שתא יומין תפלה ותעבד
 כל-עיבודך : י ויומא שביעאה שבתא
 קדש יי אלהך לא-תעבד קד-עיבודתא
 אתי ובך וברתך עבדך ואמתיך ובחמורך
 וגויך די בקרך : יא ארי שתא-יומין
 עבד יי ית-שמא וית-אדעא ית-יומא
 וית-כל-די בהון ונח ביומא שביעאה על-
 כן בריך יי ית-יומא דשבתא וקדשה :
 יב יקר ית-אבוק וית אמך בדיל דיורכון
 יומך על אדעא דיי אלהך יהב לך : יג לא
 תקטול נפש : לא-תנוף : לא-תננוב :
 לא

דשיי

מקח ליסרע ואינו עובר על ודתי לחיוב על עבודת אלילים כלל לטון קח אכפריי מוט כלע"ו ונותן לכלימריע : לשונאי . כתרנשו
 כסאחיון ונעשה חכמה כיריהם (מגדרין בו) : (ו) נוצר חסד . שאלס עושה לשלם שכר עד לאלפים דור נמשלת זודה שוכה
 יתרה על מדת פורענות אחת על חסד וחסות סוולארכנה דורות ווולאלפים (סוטה יא) : (ז) לעוא . (הרש"אן לטק עקר כתרנשו
 כחא דתימך) ח"ו וכו' שכות שח נסכי לשכות את הידוע על עמוד של אכן סוולארכנה (השני לטון מן כתרנשו וזוהי הכפעה לחסד ולהכל)
 על של ען אכואכן (שבועות כט טבילהא) : (ח) זכור . זכור ושמור כדכור אחד נאמר וכן מחלליה מות יומת וכו' יום השבת
 שני כנשים וכן (דבריהם כב) לא תלכס שעטט גדלים תינשה לך וכן (ויקרא י"ח) ערות חשת אחיך (דבריהם כח) יכמה ית עליה הול
 סנאנור (תהלים סב) אחת דבר אלהים סתים זו שמענו זכור לטון פעול הוא כמו (ישעיה כבא) חכולושתה (ירמיה ג) הולך וככה וכן
 שתדונן תגולכ לוכר תמיד את יוש הסכת שחם מדמן לך חמן יפה מווחיני לשבת (ד' ביצה"ז) : (ט) ועשית כל מלאכתך .
 כשתכל שבת יהא בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה שלא תכרהר אחר מלאכה (מכילהא) : (י) אחת ובנך ובתך . חלו קטנים חו
 חונו חלא גדולים חמרת הרי כתרנשו חרין חס אלא לאכל אלא לחסויה גדולים על הקטנים וזהו סטטנו (שבת קכא) קטן שכל לשכות
 חין חומעים לו חומים שזכיתו ילין : (יא) ונח ביום השביעי . כביכול הכתיב כענמו ונחה ללמד היינו ק"ו לאדם שחלאכתי
 ששול וכו' וישעיה סויהל נוח השבת : בריך וקדשהו . כרוביטון לספלוכסש לחס חסנה וקדשו כטון שלא חיה יגדנו : (יב) למען
 יארכו יומיך . (מכילהא) חס תכבד יארכו חס לא יוקרין שכריתורה טוטיקוון חס כדשים סוכלל חן לחו יוכלל לחו
 כן (טו) (יג) לא הנאה . חן כחוק אלא כחשת חיש שחמיר (זיקרא כ') מות יומת לנחוק והנחשת ואומר (יחזקאל י"ז)
 האשה

באר רחובות דקדוקי דשיי

למען החולם דהיא בקמה גדולה לנקודה קטנה והיינו קטן חקק גדול בקרותה כחטיפה חכלבאמת בעין פירוש ובאור הוולחין חלק
 כן

סמות לא לי

שמות כ יתרו

אונקלוס

ס לא תנאף : ס לא תננב :
 ס לא תענה ברעך עד שקר :
 ס יד לא תחמוד בית רעך : ס לא-
 תחמוד אשה רעך ועבדו ואמתו ושורו
 וחמרו וכל אשר לרעך : פ
 טו וכל העם ראים אתה קולת וארת-
 הלפידם ואת קול השפך וארתה עשן
 ונרא העם ויגעו ויגעו מרחק :
 טז ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו
 ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות :
 ז יז ויאמר משה אל העם אל תיראו כי
 לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור
 תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו :
 יח ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל-
 הערפל אשר שם האלהים : ס יט ויאמר
 יהוה אל משה כה תאמר אל בני ישראל
 אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם :

שביעי

מפסיד

לא

רשיי

לא תסתייד בחברך סהדותא דשקרא :
 יד לא תחמיד בית חברך לא תחמיד
 איתת חברך ועבדיה ואמתיה ורתויה
 וחמריה וכל די לחברך : טו וכל עמא
 קון ית קליא וית בעוריא וית קל שופרא
 ורת טורא תנין וקוזא עמא תעו וקמו
 מרחיק : טז ואמרו למשה מליד את
 עמנא ונקביל וקא מליד עמנא יי דילמא
 נמות : יז ואמר משה לעמא לא תחילו
 ארי בדיד לנסאיה יתכון אתגלי לכון וקרא
 די ובריל דתהי דחלתיה על אפיכון בדידי
 דלא תחובון : יח וקם עמא מרחיק ומשה
 קריב לצית אמיטתא דתמן וקרא די :
 יט ואמר יי למשה כדנן תימר לבני
 ישראל אתון חזיתון ארי מן שמיא מלילית
 עמכון

האדם המאכפת תחת אישה תיקח את זרים : לא תגנוב . כגונב נפשות הכתוב מזכר לא תגנובו כגונב נפשות
 ולהין כגונב נפשות חזרת דבר הלמד מעמינו זה לא תרצח לא תחף מזכר בדבר שחייבין עליהם מיתת בית דין חף לא תגנוב דבר שחייב
 עליו מיתת בית דין (סנהדרין פ"ו) : (טו) וכל העם רואים . מלמד שלא היה ספק אחר סומא ונניין שלא היה ספק אלף תלמוד לומר
 ויעל כל העם ונניין שלא היה ספק חרש תל נעשה ונשמע (מכילתא) : רואים את הקולות . רואין את הנשמע ש"א לראות במקום אחר
 (שם) : את הקולות . הוולאין ופיה גבורה : ויגעו . (שם) אין טע אלא יגע . ויעמד מרחוק . (שם) היו נרתעין לחזקיהם
 שטים גסרמיל כחורך נחתיים ומלאכי השרת בחין ומשייעין אותן להחזירם שנאמר (ההלים ס"ח) מלאכי נבואות ידונו ידונו :
 (ט) לבעבור נסות אתכם . לנגל אתכם בעולם שיהא לכם סס כלומות שהוא ככבודו ונגלה עליכם : נסות . לשין הרמה ונדולה כגון
 (ושעיה כ"ב) הדימוס ארוס נסן (שם ל') כנס על הנכבה שהוא זקוף (טו) : ובעבור התי יראתו . ע"י שראיתם אותו
 יראתו ומחויים תדעו כי אין וולתיות קלו מפניו : (יח) גש אל הערפל . לפנים נוטלש מחינות חושך עקן וחרפל שנאמר (דברים ד)
 וזהר כושר חלש עד לכ השמים חשך ענן וערפל ערפל הוא ענן הענן ש"א לו הנה אכתי בא אליך כעב הענן : (יט) כה האמר . כלשון הזה :
 אתם ראיתם . יש הפרש בין מה שאדם רואה למה שאחרים משימין לו ממה שאחרים משימין לו פעמים שלכו הלוק
 באמת : כי מן השמים דברתי . וכמו שחזק אומר וירד ה' על הר סיני בא הכתוב הסלישי והכריז כינייהם (דברים ד) מן השמים
 העשיר את קולו וענן הארץ הראה את אשו כנדולה ככודו כשמים ואשו ונבורתו על הארץ (מכילתא) ד"א ברכין שמים ושמי השמים
 וכליען

באר רחובות דקרוקי רשיי

דחילא לכו יעתיי האל ימן אונך והלכו דלון למען וכו' דמן יארכיון בערוקין שיהא חס לכו וקרוקי וסמיד בענת רש"י לתרתי על
 כסריוקוונס עב וכללן כסוע כחג : (טו) כדי שלא תטעה לומר כמלת נקות הוא הסודס : נקה מעבין ונסו אותי עשר פעמים
 דלא

עם קטולין ולא יתחמו בכנישתיהון דישראל עם קטולין ולא יקטמו בניכון מן בתריכון וילפון לחוד חטון לקטו עם קטולין ארום בחובי קטולין חרבא גפיק על עלמא : לא הנאף עמי בני ישראל לא תהוו גירון לא חרין ולא שיתפין עם גירון ולא יתחמו בכנישתיהון דישראל עם גירון ולא יקטמו בניכון מן בתריכון וילפון לחוד חטון לקטו עם גירון ארום בחובי גירא מותא גפיק על עלמא : לא תגוב עמי בני ישראל לא תהוו גבין לא חרין ולא שיתפין עם גבין ולא יתחמו בכנישתיהון דישראל עם גבין ולא יקטמו בניכון מן בתריכון וילפון לחוד חטון לקטו עם גבין ארום בחובי גביןא כפנא גפיק על עלמא : לא הענת עמי בני ישראל לא תהוו מסהרין בחבריכון סהרי שיקרא לא חרין ולא שותפין עם מסהרין סהרי שיקרא ולא יתחמו בכנישתיהון דישראל עם מסהרין סהרי שיקרא ולא יקטמו בניכון בתריכון וילפון לחוד חטון לקטו עם מסהרין סהרי שיקרא ארום בחובי סהרי שיקרא עגון סלקין ומיטקא לא תחית ובצורתא איתא על עלמא : יד עמי בני ישראל לא תהוו חסודין לא חרין ולא שיתפין עם חסודין ולא יתחמו בכנישתיהון דישראל עם חסודין ולא יקטמו בניכון מן בתריכון וילפון לחוד חטון לקטו עם חסודין ולא יתמיד חר מגבין נח איתחיה דחבריה ולא לעבדיה ולא לאמטיה ולא לתוריה ולא לחבריה ולא לבבל מאן דאירא לחבריה ארום בחוביא חסודיא מלכותא מתגריא בגמסיהון דבני גשא ולימסב ותפון ועתו נקסין מהמסקנין ואלותא איתא על עלמא :

ירושלמי

טו וכל עמא חקנין נח קליא היך הוה מתהפקין במשקעהון דכל חר ותד היך הוה גפקין מן גוא בארביא ונת גר שופרא היך הוה קאחי מימא נח טורא קנין בחמון קל עמא ונתפון וקמו תריסר מילין מרחוק :

טז ואמר למשה סליל אגף עמא נקביל ולא יתביל עמא תיב מן קדם יי דלמא גמות : יז ואמר משה לעמא לא תתלון ארום מן בגלל לגסיקתון אתגלי לכו וקראו בני רמו בגלל דתהו בתלמיה על אפיכון בגין דלא תחובון : יח וקם עמא תריסר מילין מרחוק ומשה קריב לצית אמיטתא דתמן וקר שביקתא דיי :

עמי

באר רחובות דקדוקי רש"י

לא יתכן כאן לכן הוצרך לפרש דזה הוא ענין הרעה ונד להושיעו נכס ועיניו כלום (כל"א איין טעמא) דהוא זקוף דעל הנכסה לפימון כינוס או פיזור ויתכן גם כאן כדרך משל לומר כאן נכות ושינוי ענין הרעה וגדולה (כל"א דער היכן) :

רשבים

ועתה ורשבים - אהל רינה ומית יס כתנס כמו ויהרנכו דקין - ויס דדין כמו והרגת את האשה) - (הענין כריך להגיה ועיין כמ"ק"ז) וי"ל אחר רחוקות רינה ככני דעת לפי שחזרה בענין רינה כחיד לכך הוא אומר ואם רינה זו ככלי דעת פטור תשובה למינה וידול וא"כ פי' דת כשפיהם את חזית ואחיה בלשון לשי"ן של לא תרצו הם לא דקדוקות : (טו) הואיס את הקולות ככרד והאכנים כדכתיב קולות אלהים וכרד : (טז) וילירו אל עשה - לאחר שזמנו עזרת הדברים - דבר אתה עתנו ואלחלא סאמרו כן יש לומר טיהו אומר לכם הקב"ה כל המנוח חפיו : (יז) נכות - לאוסיא חתכס : אלהי

מכלל יופי

כיון ערוה ישר : (טו) (ראיס את היולות) - לפי שהיגשח העין היא גדלה מוצאר ההרגשים נבאלית שאר ההרגשות לה : (הלפידים) - על דרך חסין ונכא יוראנו לפידים כויערים : (עשו) - תאר : (יז) (לביבור) - נוספה בלטר שפירשה גם כן בעבור והכפלה להוספה ביאר כמו בית כרתו וכירא יזעיתיד ככין הציר : (נפוח) : מקור מבין פיעל הרגוש וישרשו נסרה ופירש המכ"ס : אל הווא מהטראה הגדולה אשר ראייהם כי לא

מצוה ס"ב

כ לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב
 לא תעשו לכם : כא מוצח תעשה
 לי ונבחת עליו את עלתיך ואת שלמיה את
 צאנך ואת בקרך בכל המקום אשר אזכיר
 את שמי אבוא אליך וברכתך : כב ואם
 מוצח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן נזית
 כי חרבך הנפת עליה ותחללה : כג ולא
 תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תנלה
 ערוהך עליו :

מצוה ס"ג

ע"ב • יגד"ב • סימן • ומפטרין בשנת מות המלך עזיהו •
 בישעיה בסימן ד' :

עמכון : כ לא תעבדון קדמי דחלן דבסף
 ודחלן דזהב לא תעבדון לכוז : כא מדבח
 אדמתא תעביד קדמי ותהי דבח עלוהי ית
 עלותך וית נכסת קודשך ית ענך וית
 חורך בכל אתר די אשרי שכינתי לתמן
 אשלה ברבתי לך ואברכיך : כב ואם
 מדבח אבני תעבד קדמי לא תבני ותהון
 פסילן דילמאתרים חרבך עלה ותחלינה :
 כג ולא תיסק בדרגין על מדבחי דלא
 תחגלי ערוהך עלוהי :

פ פ פ

פ פ פ

א וארץ דינא די תסבר קדמיהון :
 ב ארי תזבין עבדא ברישראל
 שית

א וארץ המושפטים אשר לפניהם :
 ב כי תקנה עבד עברי שש שנים
 ועבד רש"י

מצוה ס"ד

והניען על ההרזוק הוא אומר (ההלים יח) ויט ששים וירד : (כ) לא תעשון אתי • לא תעשון דמות שמי החשמיים לפני כבודם
 (מכילתא) : אלהי כסף • כל להזכיר על הכרובים אלתה עושה לעמוד חתי שלא יושל כסף חס שנית לעשותם של כסף הריהן לפני
 כחלות : ואלהי זהב • כל להזכיר שלא יזיק עלב' שאם עשית ד' הריהן לפני כלהיוהם : לא תעשו לכם • לא תחמר הריני עושה
 כרובים כתיב כנסיות וכתיב מדושות כורך שאני עושה ככית עולמים לכך נאמר לא תעשו לכם : (כא) מוצח ארמה • מחובר
 כדומה שלא יכנו על גבי עמודים או על גבי כפיס (מכילתא) • ד"א שהיה ממלא את חלל יווכת הנחשת הדמה בשעת הכייתו : תעשרה
 לי • שתהא תחלת עשיית לשני : ונבחת עליו • חלנו כעון (במדרב"ב) ועליו מטה מנשה • (מכילתא ע"ש זכריה נח סט) או
 חינו אלה עליו מנשה • להסבר והדס על מוצח ה' אלהיך ואין שמייה כדאש המוצח : את עלותיך ואת שלמתיך : אשר מנאקוהו בקרך :
 את צאנך ואת בקרך • פירוט את עלותיך ואת שלמתיך : בכל המקום אשר אזכיר את שמי • אשר חתונך רשות להזכיר שם המפורס
 שלי שם חבול חליך וכיכרתיך אשרה שכינתי עליך חכאן אתה למד שלא נתקראו לזכור שם המפורס אלא במקום שהשכינה באה שם חזונית
 הנחמה שסכתן רשות לכהנים להזכיר שם המפורס כנשיאות כפיס לכרך את העם : (כב) ואם מוצח אבנים • (מכילתא) רטי
 ישמעאל אומר כל חס ולאם שבתורה רשות חון מנ' ולאם עוכת אבנים תעשה להריאס וזה משמש כלשון כאשר וכאשר תעשה לי מוצח אבנים לא
 תבנה אתהן נזית שהרי חונה עליך לבנות מוצח אבנים שנאמר (דברים כו) אבנים שלמות תבנה וכן (שמות כב) אש כסף תלוו חונה
 הוא שנאמר (דברים טו) העבט תעביטו ואף זה משמש כלשון כאשר וכן (ויקרא ב) ולאם תקריב נזמת כיכורים ונזמת העומר שהיא
 מוכה ועל כרחך חין חס הללו תליין אלא ודאין וכלשון כאשר הם משמשים : גזית • לשון גזיה שטוסלין ונזמתין ככרול : כי חרבך הנפת
 עליה • הרי כיוס משמש כלשון פן שהוא דילמא פן תניף חרבך עליה • ותחלליה • הא למד שאם הכפת עליה כרול שללת (פ"ג דברות)
 שהנזמת כרול להחריק יתיו של חס והכרול ככרול לקצר יתיו של חס חין זה כדון שיונף המקצר על המחרף • ועוד שהנזמת נטיל שלום כן
 ישראל לחסייהם שכשמים למיך לא יבא עליו כורת ומחבל וכו' דכריס קלוחמר וזה אבנים שאין ראות ולא שנועות ולא מדברות ע'
 שנוטיות שלום אמרה תורה לא תניף עליהם כרול המטייל למוס כין חיס לא שתוכן עושפתה למשפתה כין חס לחכיר על אחת כמה וכמה
 שלא תבואהו פורענות : (כג) לא תעלה במעלות • כשאתה כונה כנס למוצח לא תעשהו מעלות מעלות אשקל' גם כלע"ה אלא
 חלקי הא ויוזפע : אשר לא הגלה ערוהך • שפי' כמעלות אתה לריך לכתוב סמיעותך ואע"פ שאינו גלוי ערוה למוס סהרי כתיב ועשה
 לכם מנזתי כד מ"ח הרבת הפקיעות קרוב לגלוי ערוה הוא ולמה נזמה כס מנזת כיוון • והרי דברים ק"ו ומה אבנים הללו שאין בהם דעת
 להקמיד על כיוון הערה תורה הואיל ויש בהם מורף לא תבנה בהם מנזת כיוון חכירך שהוא כדמות יונק' ונקט' על כיוון עלאות
 כסו וכמה : חבלת פרשה וישמע יתרו זאלה